ترکیب خبرگان رهبری به چه شکل است؟

تکثیر ضدانگلیسی‌ها در خبرگان

اشاره: هاشمی‌رفسنجانی در انتخابات مجلس خبرگان رهبری معادله پیچیده‌ای را وضع کرد و با سیاست‌ورزی خود لیست جامعه مدرسین در تهران را در بن‌بستی قرار داد که تصور آن را نداشتند البته اصولگرایان نیز نتوانستند در یک تصمیم درست، این سیاست هاشمی را خنثی کنند و در شرایطی که به‌راحتی هر سه عالم اصلی لیست جامعه مدرسین (آیات جنتی، یزدی و مصباح) می‌توانستند وارد مجلس خبرگان شوند، ۲ تن از آنها از راهیابی به مجلس خبرگان بازماندند.

عدم حضور این دو بزرگوار از سوی هاشمی به‌عنوان یک پیروزی سیاسی به حساب آمد اما آیا در یک نگاه جامع ترکیب خبرگان به نفع هاشمی شده است؟ این مساله را می‌توان در بررسی وضعیت انتخابات مجلس خبرگان رهبری در سراسر کشور متوجه شد که اتفاقا وضعیت برای هاشمی نه‌تنها بهتر نشده بلکه مخالفان وی در خبرگان-که او با ادبیات دشمن آنها را تندرو می‌خواند- بیشتر نیز شده‌اند.

در انتخابات خبرگان رهبری که رقابت در کشور برای ۸۸ کرسی این مجلس است، از میان شرکت‌کنندگان ۵۱ نفر اعضای قدیمی خبرگان رهبری هستند که در دوره پیش نیز حضور داشته‌اند اما ۳۷ عضو جدید به عضویت خبرگان درآمده‌اند. این اعضا در چند ویژگی اشتراک دارند که همه این ویژگی‌ها برای هاشمی زنگ خطر است. اول آنکه به نسبت اعضای سابق عمدتا سن کمتری دارند و حضور اجتماعی‌شان در محافل مختلف بشدت بیشتر است. دوم عمدتا سخنوران قابلی هستند، سوم مواضع ضدهاشمی آنها عیان است.

برای اینکه تحلیل دقیق‌تری از وضعیت راه‌یافتگان جدید به صحنه انتخابات داشته باشیم، لازم است برخی چهره‌های جدید و مواضع‌شان را مورد بررسی قرار دهیم. در این میان نام چهره‌هایی چون آیت‌الله سیدمحمدهادی میرباقری که آیت‌الله مصباح او را از نوادر می‌داند، آیت‌الله محمدی‌عراقی که داماد آیت‌الله مصباح‌یزدی است، برخی شاگردان آیت‌الله مصباح، آیت‌الله اراکی، آیت‌الله توکل که تبلیغاتش با عنوان عمار ولایت منتشر شد، آیت‌الله شبستری و نمازی، آیت‌الله مستشاری که قائم‌مقام نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها بودند، حجت‌الاسلام ابوالقاسم دولابی که از اساتید حوزه علمیه مشکات است و نیز نام جوانی انقلابی که در هرمزگان پیروز شده، به چشم می‌خورد.

■ **آیت‌الله سیدمحمدمهدی میرباقری**

چهره‌ای است بنام که هم اهالی اندیشه او را خوب می‌شناسند و هم معتکفان هیات. مواضع وی همواره انقلابی و مخالف تفکر وابسته و لیبرال‌مسلکانه بوده است. او ریاست فرهنگستان علوم اسلامی قم را بعد از مرحوم سیدمنیرالدین هاشمی بر دوش می‌کشد و در واقع نماینده جریانی فکری و اندیشه‌ورز در کشور است. آیت‌الله مصباح‌یزدی درباره وی می‌گوید: «آقای میرباقری که جایگاه خودشان را دارند و از جهاتی از نوادر و شخصیت‌های ممتاز زمان ما هستند».

آیت‌الله میرباقری تصریح می‌کند: «اگر بخواهیم ساختار مجلس خبرگان را فعال‌تر کنیم باید به‌جای کوبیدن بر طبل نظارت، به «حمایت» از رهبری بپردازیم. مجلس خبرگان باید حامی ولی فقیه در گفتمان‌سازی نسبت به مطالبات معظم‌له بوده و پیگیر تبدیل آنها به مطالبات عمومی از دستگاه‌ها و حاکمیت باشد و بر «تحقق مطالبات رهبری» نظارت کند».

او می‌گوید: «امروز تحقق عدالت اجتماعی در جامعه، فقط از بستر گسترش ولایت فقیه در مقیاس جامعه جهانی امکان‌پذیر است؛ اگر مدل ولایت فقیه جهانی شود، به اندازه‌ای که بتوانیم معادلات قدرت جهانی را با آن تغییر دهیم در تحقق عدالت در مقیاس ملی نیز موفق می‌شویم ولی اگر در این مقیاس عقب‌نشینی کنیم، امکان تحقق عدالت (ولایت حقه و توحید) در مقیاس ملی هم تضعیف می‌شود.»

آیت‌الله میرباقری از امام‌خمینی(ره) به عنوان شخصیتی یاد می‌کند که در مقابل ابرقدرتی که سایه آن، جهان را می‌ترساند، ایستاد. او می‌گوید: «در دنیای اسلام، دو قرائت «اسلام سلفی» و «اسلام سازشکار» را پیگیری کردند که قرائت اسلام سلفی به پیشوایی عربستان و قرائت اسلام سازشکار که الگوی توسعه غربی را قبول دارد، مدنظر آنهاست».

استاد ادامه می‌دهد: «امام خمینی(ره) اسلام آمریکایی و اسلام ناب محمدی را مطرح کرد. در واقع این دو قرائت از اسلام [سلفی و سازش‌پذیر]، اسلام آمریکایی است».

آیت‌الله میرباقری با بیان اینکه در حال حاضر طرفداران توسعه غربی تحت عنوان طرفداران اعتدال و حامیان امام و انقلاب تحت عنوان طرفداران افراطی تلقی می‌شوند، می‌گوید: «در این مسیر ۲ تحریف را در رابطه با حضرت امام خمینی(ره) تحت عنوان انسانی معتدل همچنین اسلام رحمانی با قرائت غلط از اسلام را ترویج می‌کنند».

او ادامه می‌دهد: «در دوره اصلاحات بعد از بازسازی، زمانی که فضای اقتصادی کشور به سمت اقتصاد لیبرالیستی برده شد، زیرساخت‌های اقتصادی به سمت زیرساخت‌های سرمایه‌داری تغییر یافت و فاصله‌ای که بین طبقات مرفه و ضعیف از ابتدای انقلاب تا آغاز دوره سازندگی پر شده بود، افزایش یافت. در این فاصله زیاد همچنین اقتصاد متمرکز سرمایه‌داری رشد داده شد».

آیت‌الله میرباقری با تأکید بر اینکه برخی اشخاص به سمت قرائت جدیدی از اسلام و ترویج دینداری حداقلی سوق پیدا کردند، درباره کلیدواژه نفوذ اظهار داشت: «امروز تنها بستر نفوذ غرب کسانی هستند که ادبیات توسعه غربی را پذیرفته‌اند».

■ **آیت‌الله محسن محمدی‌عراقی(اراکی)**

از جمله معدود کسانی است که درس خارج ابواب مختلف فقه حکومتی را کلید زده و به تدریس مباحث عادی فقه بسنده نکرده است. او از محضر امام خمینی، شهید سیدمحمدباقر صدر، شهید مطهری، شهید بهشتی، شهید قدّوسی، آیت‌الله مصباح‌یزدی و آیت‌الله سیدکاظم حائری بهره برده است. او مدیریت مجمع تقریب مذاهب اسلامی را برعهده دارد. آیت‌الله اراکی معتقد است: «امروز با دین و حیا و هویت و فرهنگ و اقتصادمان می‌جنگند، بسیار سرسختانه. این همه که مقام معظم رهبری می‌فرمایند از آمریکایی‌ها بپرهیزید برای همین است. «مرگ بر آمریکا» اظهار تبرئه است، یعنی ما بری هستیم و از اوباما و دوستان او برائت می‌جوییم. مردم ما در امام خمینی(ره) چه دیدند که پیرو او شدند، مگر فرمان خمینی فرمان که بود؟ فرمانش فرمان رسول خدا و امام زمان بود. یعنی ما متصل هستیم به خود خدا از این طریق. الان که به مقام معظم رهبری می‌گوییم گوش به فرمان توایم، در ایشان چه دیده‌ایم؟ این را دیده‌ایم که این مرد به فرمان خدا عمل می‌کند و ترس از ابرقدرت‌ها در او اثر نمی‌کند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به این مقام طمع نداشت و برای اینکه فرد دیگری به رهبری برگزیده شود، در مجلس خبرگان صحبت کرد، او به دستور خدا عمل می‌کند، نه برای خود. ما چون ایشان فقیه عادل است از ایشان تبعیت می‌کنیم یعنی ایشان خوب می‌داند کجا باید چه کاری را انجام دهد و خود او از این فرمان الهی تبعیت می‌کند و ما از این جهت که او فرمان خدا را برای ما معین می‌کند از او پیروی می‌کنیم».

آیت‌الله اراکی سوابق گسترده انقلابی از قبل انقلاب تاکنون در کارنامه خود دارد. او حتی عضویت مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق را نیز داشته و در همان سال شاخه نظامی مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق را تأسیس نمود که بعدها به سپاه نهم بدر معروف شد.

■ **آیت‌الله محمود محمدی‌عراقی**

وی داماد آیت‌الله مصباح‌یزدی و از اعضای شورایعالی انقلاب فرهنگی و مجمع تشخیص مصلحت نظام است. او ریاست سازمان تبلیغات اسلامی، ریاست سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، عضویت شورای مجمع اهل‌البیت و مجمع تقریب مذاهب اسلامی، ریاست شورای سیاست‌گذاری گفت‌وگوی ادیان و تمدن‌ها و عضویت هیأت امنای سازمان حوزه‌ها و مدارس خارج از کشور را نیز در کارنامه دارد.

آیت‌الله محمدی‌عراقی از محضر اساتیدی چون حضرات آیات مشکینی، خزعلی، احمدی‌میانجی، جنتی، حرم پناهی، آدینه‌وند، میلانی، علامه طباطبایی، جوادی‌آملی، میرزا علی آقا فلسفی، مصباح‌یزدی، حسن‌زاده‌آملی، حاج آقا مجتبی‌تهرانی، شهیدان بهشتی و قدوسی، امینی‌نجف‌آبادی و مقام معظم رهبری بهره برده است.

او می‌گوید: «صحبت من با آقای هاشمی این بود که غیبت شما از صحنه علما و برخی مواضع شما باعث شده نه‌تنها وحدت علمایی لطمه بخورد بلکه نسبت به شما دیدگاه‌های متعددی به وجود بیاید. مگر نقش سابق شما چه عیبی داشت؟ پای حرف بزرگان که می‌نشینیم می‌گویند برای ما روشن است در برخی مواضع هاشمی با رهبری زاویه دارد. بالاخره ما همیشه اگر امر دایر باشد بر مساله‌ای و امر بین نظر رهبری و دیگری- ولو آن دیگری محترم باشد- ما هیچ نظری را به نظر رهبری ترجیح نمی‌دهیم. عقلانی هم هست، تصور نشود تبعیت از ولایت صرفاً تعبدی و دینی است از نظر حقوق و فلسفه سیاسی کاملاً قابل دفاع عقلانی است. میراث گرانبهای امام این است که مردم در صحنه حضور دارند و رشد لازم را دارند».

آیت‌الله معتقد است: «هویت اصلاح‌طلبی دچار بحران و مخدوش شده و این واژه مقدس در فرهنگ سیاسی ما آلوده شده است».

■ **آیت‌الله سیدرحیم توکل**

تبلیغات او در خبرگان با عنوان عمار ولایت منتشر شد. از شاگردان آیت‌الله‌العظمی مظاهری است و رابطه خود با او را مثل پسر و پدر می‌داند. او درباره سران فتنه گفت: «آنها فقط با نظام درنیفتادند. آشوبگران در روز عاشورا زدند و رقصیدند و کوبیدند اما این آقایان چرا محکوم نکردند؟ چرا با اینها کنار بیاییم؟ اگر با نظام مشکل داشتند، با انتخابات مشکل داشتند، با رهبری حرف داشتند، با امام حسین(ع) هم حرف داشتند؟ چرا این رفتار را محکوم نکردند؟ پس با دین مخالفت دارند». او همچنین درباره بحث شورای رهبری هم تصریح کرد: «این مساله در کشورمان منتفی است و معنایی ندارد. رهبری شورایی، تحلیل غلطی است و نباید مطرح شود».

■ **حجت‌الاسلام سیدروح‌الله صدرالساداتی**

جوانی ۳۰ ساله و یزدی است که برای رقابتی شدن انتخابات خبرگان در هرمزگان راهی این استان شد تا روح انقلابی را در استان بدمد. آیت‌الله درویشی، دبیر جامعه روحانیت مبارز استان از او حمایت کرد و در توصیفش طی بیانیه‌ای نوشت: «در این برهه حساس تاریخی که انتخابات سرنوشت‌ساز خبرگان در پیش رو است، بنده پس از استماع مواضع و دیدگاه‌های آیت‌الله سیدروح‌الله صدرالساداتی، که از سلاله پاک رسول اکرم(ص) و شخصیتی است که در سن جوانی به افتخار رسیدن به درجه اجتهاد نائل گردیده، بدینوسیله حمایت قاطع خود را از ایشان اعلام داشته و از مردم شرافتمند استان و حامیان خود درخواست می‌کنم چنانچه به این برادر کوچک خود اعتماد دارند، حمایت خود را از ایشان دریغ نکنند. بحمدالله فردی را برگزیدم که انتخابش تنها برای رضای خدا و مصلحت امت اسلامی است و در انتخاب او هیچ انگیزه‌ای، غیر از انتخاب اصلح، که تنها راه حاکمیت صالحان است نداشته‌ام. به فرموده امام خامنه‌ای مدظله العالی: «جوانان انقلابی خیلی اوقات عقل‌شان و فهم‌شان و تعقل‌شان هم از بعضی از بزرگ‌ترها خیلی بیشتر است، خوب می‌فهمند، خوب تحلیل می‌کنند، خوب مسائل را تشخیص می‌دهند و سینه‌چاک انقلابند، سینه‌چاک اسلامند». باشد تا با اتحاد و همدلی و با انتخاب این شخصیت جوان و ولایی که از مفاخر حوزه علمیه قم می‌باشند و استفاده از نیروهای توانمند و نخبه هرمزگانی در کنار ایشان، گامی موثر در جهت توسعه و آبادانی همه‌جانبه استان عزیزمان برداریم».

وی در رقابتی پیروز خبرگان رهبری از استان هرمزگان شد که طرف دیگر گرایشات زیادی به هاشمی داشت و بعد از ورود وی، هاشمی یکی از نزدیکان خود در خبرگان را از دست داد.

■ **آیت‌الله سیدمجتبی حسینی**

نماینده ولی‌فقیه در سوریه و عراق بوده است. او معتقد است: «کسانی که مساله شورای رهبری را مطرح می‌کنند، یا مغرضند یا نادان.» آیت‌الله سیدمجتبی حسینی همچنین بر این باور است: «سال ۸۸ به‌رغم حضور فوق‌العاده مردم در انتخابات، به سبب بی‌بصیرتی و ایجاد شبهه و فتنه، اصل و اساس نظام مورد هجمه قرار گرفت».

■ **آیت‌الله سیداحمد حسینی‌خراسانی**

عضو جامعه مدرسین است. او درباره ردصلاحیت سیدحسن خمینی تصریح کرد: «من نمی‌دانم چه خبر است اما در کشور میثاقی به نام قانون اساسی وجود دارد که باید از آن تمکین کنیم... در این قانون نهادی در نظر گرفته شده به نام شورای نگهبان که مسؤولیت‌هایی را برعهده دارد. تصور می‌کنم همه باید به این میثاق ملی احترام گذاشته و از آن تمکین کنیم تا کشور به قله‌های پیشرفت و عدالت برسد».

او همچنین در جایی دیگر تصریح کرد: «کسانی که با نهضت، فکر، اندیشه و آرمان‌های حضرت امام دشمنی داشتند، امروز در یک جبهه در دشمنی با رهبری نظام قرار دارند... کسانی که خود را وفادار، حامی و مدافع آرمان‌های امام خمینی(ره) می‌دانند، باید مدافع مقام معظم رهبری نیز باشند... هرکس دشمن امام باشد، دشمن رهبری است، هر کس یار و یاور بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران بود، یار و یاور مقام معظم رهبری نیز هست... این اصول برای ما یک شاخص و پرچم است، نمی‌توان پذیرفت کسی که خود را مدافع حضرت امام می‌داند حالا هرکس و در هر مقامی باشد، رهبری را قبول نداشته باشد».

■ **آیت‌الله جواد مجتهد شبستری**

معتقد است: «برخی درصدد هستند با تعیین مدت برای رهبری یا عنوان شورایی شدن این مقام، مردم را نسبت به رهبری بدبین کنند که خوشبختانه بصیرت مردم بسیار بیشتر از اینهاست.» او می‌گوید: «برخی به دنبال نفوذ در بطن مجلس خبرگان هستند که همین امر وظیفه حضور در صحنه را برای ما سنگین‌تر می‌کند و به همین دلیل باید با توجه بیشتری به اوضاع بنگریم».

■ **آیت‌الله عبدالنبی نمازی**

امام جمعه کاشان است و پیش از این عضو مجلس خبرگان به نمایندگی از مردم تهران بود. ۲۹ آبان‌ماه ۸۸ درباره سران فتنه گفت: «سران اصلی فتنه هنوز دستگیر نشده‌اند ولی اگر خودشان و بعضی‌ها عجله نکنند، نوبت دستگیری آنها هم خواهد رسید. باید اجازه داد همه پرده‌ها برای افکار عمومی جامعه کنار رود و مردم همه چهره واقعی این افراد را بشناسند؛ اینگونه تأمل‌ها لازمه نظام است و ماه برای همیشه پشت ابر نخواهد ماند و مردم ایران بسیار بابصیرت‌تر از اینگونه صحبت‌ها هستند».

■ **آیت‌الله عبدالکریم فرحانی**

معاون آموزش و امور حوزه‌های علمیه سراسر کشور است. او در بیانیه‌ای درباره حماسه ۹ دی تصریح کرد: «ملت ایران در راهپیمایی عظیم ۹ دی در واقع احساس وظیفه دینی کردند، به خیابان‌ها آمدند و آن روح دیانت و ایمان دینی که حاکم بر دل‌های مردم بود را نشان دادند و تبلیغات و نقشه‌های دشمن را که می‌خواستند فتنه‌گران را مردم ایران معرفی کنند، نقش بر آب کردند. در آن حماسه عظیم ملت ایران به دنیا نشان داد اگر جامعه‌ای همت کند، بصیرت به خرج دهد و وارد میدان شود، هیچ قدرت و هیچ فتنه‌ای نمی‌تواند آن را از پای درآورد. اساساً رمز تداوم موفقیت‌های انقلاب اسلامی در این ۳۷ سال همین کارویژه‌هایی است که ملت ایران به طرز فوق‌العاده‌ای از عهده آن تاکنون برآمده‌است».

■ **آیت‌الله محمدهادی عبدخدایی**

دارای مدرک دکترای فلسفه از دانشگاه مشهد و اجتهاد از حوزه‌های علمیه مشهد و قم است. او همچنین به زبان‌های عربی، انگلیسی و ایتالیایی تسلط دارد. به دنبال حمایت اعتدالگرایان از او، دفتر آیت‌الله عبدخدایی بیانیه‌ای بدین مضمون صادر کرد: «به اطلاع مردم شریف استان خراسان رضوی می‌رساند قرارگرفتن نام حضرت آیت‌الله دکتر عبدخدایی در لیست‌های مختلف انتخاباتی به معنای تایید مواضع و یا کاندیداهای معرفی‌شده آنان توسط معظم‌له نیست». او در واکنش به دخالت انگلیس در انتخابات ایران نیز بیانیه‌ای صریح صادر کرد.

■ **آیت‌الله امان‌الله علیمرادی**

استادان سطح و خارجش در تهران حضرات آیات سیدعلی خامنه‌ای مدظله العالی، محمد امامی‌کاشانی دامت برکاته، محمدرضا مهدوی‌کنی(ره)، عبدالکریم حق‌شناس(ره)، آقامجتبی تهرانی(ره)، سیدمحمدحسن مرعشی‌شوشتری(ره)، عزیزالله خوشوقت(ره) و سیدابوالفضل موسوی‌تبریزی(ره) بوده‌اند.

در قم نیز از محضر حضرات آیات عظام محمدتقی بهجت اعلی‌الله مقامه، محمد فاضل‌لنکرانی(ره)، شیخ جواد تبریزی(ره)، ناصر مکارم‌شیرازی، جعفر سبحانی، سیدموسی شبیری‌زنجانی و عبدالله جوادی‌آملی دامت برکاتهم مستفیض شده.

■ **آیت‌الله سیدمحمد حسینی‌شاهرودی**

نماینده ولی فقیه در استان کردستان است. از محضر اساتیدی چون آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، آیت‌الله‌العظمی مکارم‌شیرازی، آیت‌الله‌العظمی فاضل‌لنکرانی، آیت‌الله‌العظمی شیخ جواد تبریزی، آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی، آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی، آیت‌الله یزدی، آیت‌الله محمدی‌ری‌شهری، آیت‌الله اشتهاردی، آیت‌الله موسوی‌تهرانی، آیت‌الله بوشهری، استاد الهی، استاد اشرفی و استاد نجفی استفاده کرده است.

■ **حجت‌الاسلام ابوالقاسم دولابی**

از اساتید انقلابی حوزه علمیه مشکات در تهران است که مواضع صریحی درباره فتنه و جریان هاشمی دارد.

ورود این علمای جوان‌تر در مجلس خبرگان رهبری در کنار حضور افرادی چون آیات جنتی، علم‌الهدی، هاشمی‌شاهرودی، مؤمن، کعبی، آملی‌لاریجانی، موحدی‌کرمانی، امامی‌کاشانی، احمد خاتمی، شاه‌آبادی، تسخیری، مجتهدشبستری و اسلامیان نشان می‌دهد اگرچه ۲ تن از علمای مبارز و بزرگ [آیات یزدی و مصباح] در مجلس خبرگان رهبری وارد نشده‌اند اما تفکر ضدآمریکایی و ضدانگلیسی آنها در خبرگان تکثیر شده است و این انتخابات نه‌تنها به نفع هاشمی نبوده بلکه ترکیب خبرگان را بیشتر به ضرر او کرده است.

اشاره

کارگردان جشن‌های ۲۵۰۰ ساله که بود؟

«اسدالله علم» چهره تاثیرگذار و از مهم‌ترین رجال دوران پهلوی دوم است. در اوایل انتصاب علم به وزارت دربار بود که مجلس قانونی را به تصویب رسانید که بر اساس آن وزیر دربار به عضویت هیأت امنای تمام دانشگاه‌های کشور درمی‌آمد و از سوی دیگر حق بازرسی تمام دانشگاه‌های کشور به وزیر دربار سپرده می‌شد.

بدین ترتیب اینک رژیم پهلوی هم قصد داشت از فراز ۱۴۰۰ سال فرهنگ ایرانی- اسلامی با وسایلی فاقد کارآیی لازم، پرواز کند و خود را به دنیای باستانی ایران، که در عین حال شناخت بسیار ناقصی هم از آن داشت، برساند. با چنین پیش‌فرض‌ها و اهدافی بود که شاه انتظار داشت وزیر دربارش، اسدالله علم نهایت سعی‌اش را جهت عملی شدن خواسته‌های او به کار بندد. اقداماتی نظیر برگزاری مراسم تاج‌گذاری در سال ۱۳۴۶، برگزاری جشن‌های ۲۵۰۰ ساله در سال ۱۳۵۰، ایجاد فضاهای مستعد باستان‌گرایی و نظایر آن به کارگردانی علم در راستای همین اهداف و برنامه‌های فرهنگی رژیم پهلوی طرح‌ریزی شد.[1]

اولین اقدام مهم فرهنگی علم در دوران وزارت دربار، برگزاری جشن تاج‌گذاری شاه و فرح در ۴ آبان ۱۳۴۶ بود. علم به عنوان وزیر دربار مدیریت اصلی این جشن را برعهده داشت. با برگزاری جشن تاج‌گذاری یکی از آرزوهای چند ده ساله شاه برآورده شد و در این میان شاه بیش از هرکس دیگری مدیون وزیر دربارش اسدالله علم بود که توانسته بود به نحو دلخواه این مراسم را برگزار کند. دومین اقدام فرهنگی که در نهایت به کارگردانی علم برگزار شد جشن‌های ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی بود که با هزینه‌های سرسام‌آوری همراه بود و بعد از آن همه‌ساله در سالروز برگزاری این جشن مراسم یادبودی در تخت جمشید و سایر نقاط کشور برپا می‌شد. سومین و در عین حال آخرین جشنی که اسدالله علم در طول دوران وزارت دربارش در چارچوب اهداف باستان‌گرایانه و تجلیل از سلطنت برگزار کرد، جشن موسوم به «پنجاهمین سال شاهنشاهی دودمان پهلوی» در اردیبهشت سال ۱۳۵۵ بود. از دیگر اقدامات علم، وزیر دربار تبلیغ پیرامون سلسله پهلوی و شناسایی چهره‌ای خوشایند و مترقی از شخص شاه بود. از جمله مهم‌ترین اقدامات وی در این‌باره تلاش جهت ساخت فیلم‌های به‌اصطلاح مستند از زندگی سیاسی، اجتماعی و... شاه و پخش آن از رسانه‌های گروهی کشورهای مختلف جهان بود. تالیف و انتشار کتب تبلیغاتی پیرامون زندگی سیاسی، اجتماعی و... شاه و سلسله پهلوی و همچنین تحقیقات ایران‌شناسی مربوط به تاریخ باستانی ایران و توزیع وسیع آنها در ایران و بخش‌های مختلف جهان از دیگر اقدامات فرهنگی -تبلیغی اسدالله علم جهت شناساندن به اصطلاح اهمیت سلسله پهلوی به افکار عمومی بوده است.[2] این تلاش‌های علم از همان اوایل انتصابش به وزارت دربار آغاز شد و تا سال‌های پایانی عمر سیاسی‌اش همواره ادامه داشت. در نهایت می‌توان از مجموع مطالب مطرح شده در این بخش اینگونه نتیجه‌گیری کرد که اسدالله علم بی‌تردید در سیاست‌گذاری‌ها و خطمشی‌های کلان کشور همواره نقش درجه اول را برعهده داشت و او تنها کسی بود که شاه می‌توانست در تصمیمات مهم به او اعتماد کند و آرای او را به کار بندد. حسین فردوست دربارهٔ روش کار علم در وزارت دربار می‌نویسد: «اصولاً سبک علم این بود که هر یک از معاونان مطالب خود را مستقیماً به اطلاع محمدرضا برسانند و دلیل این بود که علم حوصله این کارها را نداشت. معاونان مطالب مهم و دستورات محمدرضا را به اطلاع علم می‌رساندند. علم نسبت به این مسائل بی‌تفاوت بوده و با همه چیز موافقت می‌کرد... او وقتش را در مسائل سیاسی و تعیین خطوط مملکتی می‌گذراند و خود را در مسائل اداری خسته نمی‌کرد... نقش علم در دربار محمدرضا فقط به یک جنبه محدود نبود. او مهم‌ترین فردی بود که در مسائل داخلی کشور محمدرضا را هدایت می‌کرد و برای تغییرات مهم به او خط می‌داد و مشیر و مشاور اصلی محمدرضا بود و در این کار پختگی لازم را داشت».[3] می‌شود از اسدالله علم به عنوان معدود و حتی تنها فردی نام برد که در حفظ و سپس استحکام سلسله پهلوی به رهبری محمدرضا شاه نقشی اساسی برعهده داشته است.

پی‌نوشت

۱- مظفر شاهدی، مردی برای تمام فصول، اسدالله علم و سلطنت محمدرضا شاه پهلوی، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۷۹، صص ۶۵۸- ۶۵۷

۲- همان، صص۶۷۵- ۶۵۸

۳- حسین فردوست، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی، جلد اول، اطلاعات، ۱۳۷۰، ص۲۵۸ و ۲۵۴

منبع: موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی